

RUOTSIN SOSIAALIJOHTO 70 VUOTTA

Joka vuosi lähes 500 henkilöä osallistuu Ruotsin sosiaalijohdon neuvottelupäiville (FSS Studiedagar), jotka ovat Ruotsin suurin vuosittainen konferenssitapahtuma sosiaalialan päätöksentekijöille. Koska Ruotsin sosiaalijohto on aloittanut toimintansa vuonna 1938, niin vuosi 2008 oli juhlavuosi.

Opintopäivät ovat kohtauspaikka luottamushenkilöille, sosiaalijohdolle ja muille sosiaalialasta kiinnostuneille henkilöille. Neuvottelupäivillä saa vuosittain ainutlaatuisen tilaisuuden tavata kollegoja ympäri maata ja keskustella ajankohtaisista asioista. Tänä vuonna opintopäivät järjestettiin 01.-03.10.2008 Uppsalassa.

Opintopäivät oli rakennettu siten, että joka päivä oli yksi tai kaksi ”tärkeää luentoa”, johon kaikki osallistuivat. Tämän lisäksi oli useita seminaareja ja jokainen osallistuja sai valita itselleen parhaiten sopivan seminaarin. Näiden lisäksi oli tauoilla mahdollista tavata erilaisia näytteilleasettajia. Enimmäkseen näytteilleasettajat liittyivät vanhustenhuoltoon ja erityisesti ATK-järjestelmiin.

Keskiviikkona kaikille yhteinen luento liittyi yhteiskunnalliseen muutokseen ja siihen, että ennen oli kaikki toisin (Framtiden är inte vad den brukade vara). Yhteiskunta muuttuu, työ- ja elinolot muuttuvat ja samalla muuttuvat myös sosiaaliset ongelmat. Luennoitsija toi erinomaisesti esille nykyisen yhteiskunnan tietotulvan. Tietoa tulee niin paljon, että sitä on vaikea sulattaa. Tästä syystä pitäisikin osittain yksinkertaistaa asioita, jotta kustannukset eivät kasvaisi epätarkoituksenmukaisesti. Havainnollisesti luennoitsija toi esille kaikille tutun Gin Tonicin. Kun on nykyään niin monenlaisia Gin Tonicia, niin on todella vaikea valita niistä. Eikä perus Gin Tonicia tahdo edes enää saada. Ei olekaan ihme, että erikoistuminen tuo tullessaan lisää kustannuksia.

Torstain yhteisluento liittyi uskaltamiseen ja erilaisuuden hyväksymiseen (Våga bli bättre – strunta i att vara bäst). Vammainen luennoitsija otti todella yleisönsä, eikä jättänyt ketään kylmäksi. Voi positiivisesti kilpailla itsensä kanssa ja voi asettaa itselleen tavoitteita, mutta ei tarvitse verrata itseään muihin. Uskalla kehittyä, nauti elämästä, mutta älä ota liikaa paineita!

Perjantain ns. suuri luento liittyi yhteiskunnan tilaan (Svensken är frisk men mår ändå så dåligt). Yhteiskunnallinen tila on suunnilleen sama kuin Suomessa. Elintaso ei ole koskaan ollut näin korkea. Koulutustausta on erinomainen, ihmiset tietävät terveistä elämäntavoista sekä hyvinvoinnin edistämisestä. Kaikesta tästä huolimatta voidaan varsin huonosti yhteiskunnassa. Tauoilla keskustelua käytiinkin esim. Kauhajoen tapahtumista, syistä ja seurauksista.

Verrattuna suomalaisiin opintopäiviin ero oli huomattava. Suomessa puhutaan yleensä opintopäivillä rahasta ja rakenteista, mutta Ruotsissa puhutaan arvoista, laadusta, tulevaisuuden odotuksista ja yleensä kaikesta muusta paitsi rahasta. Lisäksi suomalaiset opintopäivät perustuvat johonkin ajankohtaiseen asiaan, kun sen sijaan Ruotsissa korostuu yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma.

Erot opintopäivissä näkyvät erityisen selvästi iltaohjelmissa. Suomessa mennään ministerin puheille ja sen jälkeen kaikki leviävät ympäri kaupunkia. Ruotsissa syödään yhteinen juhla-ateria laadukkaan ohjelman saattelemana. Kukaan ei karkaa mihinkään, vaan ollaan yhdessä ja kerätään voimia tulevaan.

Kunta- ja palvelurakennemuutos. Sitä sanaa ei kuullut Ruotsissa. Suomi on seuraamassa Tanskan mallia tai ehkä sitä mallia, joka Ruotsissa tehtiin jo 1970-luvulla. Keskustelin muutaman henkilön kanssa Ruotsissa jo tehdystä kuntarakenteen muutoksesta. Luonnollisesti se on både och asia. Kuntakoon suurentuminen on mahdollistanut erikoistumisen, vahvistanut rakenteita jne, mutta samanaikaisesti tietty identiteetti on vähentynyt.

Terveet elämäntavat, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä ennaltaehkäisevä työ. Suomessa nämä asiat eli laaja-alainen hyvinvointipolitiikka on nyt POP. Sen sijaan Ruotsissa ei näihin vielä kiinnitetty paljoakaan huomiota. Kyllä ne joissakin sivulauseissa nousivat esille, muttei läheskään niin vahvasti kuin Suomessa. Uskoisin tämän johtuvan siitä, että taloudellinen tilanne on huomattavasti vahvempi Ruotsissa kuin Suomessa

Jussi Salminen, perusturvajohtaja Kokkolasta